

Eduskunnan vastaus EV 172/2017 vp — HE 73/2017 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta sekä laiksi yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta sekä laiksi yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta (HE 73/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 15/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa, että yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen korkeakoulukonsortioissa ammattikorkeakouluja koskeva päätöksenteko tapahtuu ao. ammattikorkeakoulussa omistuspohjasta riippumatta. Lisäksi hallituksen tulee varmistaa, että valtionrahoitusjärjestelmän mukainen rahoitus käytetään korkeakoulukonsortioissa rahoituslainsäädännön mukaisesti ja että yhteistyöstä koituva taloudellinen tai muu hyöty jakautuu tasapuolisesti konsortion kaikille korkeakouluille. Hallituksen tulee antaa sivistysvaliokunnalle selvitys kaikkien konsortioiden hallintomallien ja rahoitusjärjestelmien toimivuudesta vuoden 2021 loppuun mennessä.
2. Eduskunta edellyttää, että korkeakoulujen opetusyhteistyössä varmistetaan opetuksen laatu ja opiskelijoiden kannalta toimivat ratkaisut sekä heidän oikeusturvansa. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee seurata tarkoin opetusyhteistyön toteutumista ja onnistumista sekä antaa siitä selvitys sivistysvaliokunnalle vuoden 2021 loppuun mennessä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

yliopistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yliopistolain (558/2009) 1, 7 a ja 7 b §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § osaksi laeissa 954/2011, 414/2012 ja 497/2015 ja 7 a ja 7 b § laissa 562/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 7 c § seuraavasti:

1 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan yliopistoihin, jotka kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan, siten kuin jäljempänä säädetään.

Yliopistoja ovat:

- 1) Helsingin yliopisto;
- 2) Itä-Suomen yliopisto;
- 3) Jyväskylän yliopisto;
- 4) Lapin yliopisto;
- 5) Oulun yliopisto;
- 6) Turun yliopisto;
- 7) Vaasan yliopisto;
- 8) Åbo Akademi;
- 9) Lappeenrannan teknillinen yliopisto;
- 10) Svenska handelshögskolan;
- 11) Taideyliopisto;
- 12) *Aalto-yliopistona* toimiva Aalto-korkeakoulusäätiö;
- 13) *Tampereen yliopistona* toimiva Tampereen korkeakoulusäätiö.

Edellä 2 momentin 1—11 kohdassa tarkoitetut yliopistot ovat julkisoikeudellisia laitoksia (*julkisoikeudelliset yliopistot*). Aalto-yliopistoon ja Tampereen yliopistoon (*säätiöyliopistot*) sovelletaan tämän lain lisäksi säätiölakia (487/2015).

Säätiöyliopistoihin sovelletaan tämän lain säännöksiä paitsi 5, 13—22, 60, 64, 65 ja 67 §:ää sekä 8 ja 9 lukua.

7 a §

Opetusyhteistyö

Yliopisto voi järjestää kielten ja viestinnän opetuksensa yhteistyössä toisen korkeakoulun kanssa tai hankkia sen toiselta korkeakoululta. Yliopiston ei tarvitse koulutusvastuunsa toteuttamiseksi järjestää omaa opetusta näiltä osin.

Yliopisto voi järjestää myös muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua opetusta yhteistyössä toisen korkeakoulun kanssa tai hankkia sitä toiselta korkeakoululta. Kun opetus hankitaan sellaiselta suomalaiselta korkeakoululta, joka antaa kyseistä opetusta myös omille opiskelijoilleen, yli-

Eduskunnan vastaus EV 172/2017 vp

opiston ei tarvitse koulutusvastuunsa toteuttamiseksi järjestää omaa opetusta näiltä osin. Yliopiston tulee antaa pääosa koulutusvastuuseensa kuuluvien tutkintojen ja alojen opetuksesta itse.

Opetuksen, joka 1 tai 2 momentin mukaisesti korvaa yliopiston oman opetuksen, on vastattava tutkinnon myöntävän yliopiston määrittelemiä tavoitteita.

Opiskelijalla, joka osallistuu 1 tai 2 momentin tai ammattikorkeakoululain (932/2014) 8 a §:n 1 tai 2 momentin nojalla järjestettyyn, korkeakoulun oman opetuksen korvaavaan opetukseen, on rajattu opiskeluoikeus ilman tutkinnonsuorittamisoikeutta opetusta antavassa korkeakoulussa. Osallistuessaan opetukseen rajatun opiskeluoikeutensa perusteella opiskelija on opetusta antavan korkeakoulun hallintovallan alainen.

7 b §

Koulutuksen siirto

Kun yliopiston koulutus lakkautetaan, yliopisto voi sopia toisen yliopiston kanssa opiskelijoiden siirtymisestä suorittamaan samaa tutkintoa kyseisessä yliopistossa. Opiskelijalla on kuitenkin oikeus jäädä kolmen vuoden ajaksi koulutuksen lakkauttamisesta suorittamaan tutkintoa siihen yliopistoon, jonka koulutus lakkautetaan, ottaen huomioon 41 §:n 1—4 momentissa säädetty opiskeluoikeuden kesto.

Opiskeluoikeuden siirtymiseen sovelletaan 41 §:n 5 momenttia.

7 c §

Erikoistumiskoulutukset

Yliopistojen erikoistumiskoulutukset ovat korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettaviksi tarkoitettuja, jo työelämässä toimineille suunnattuja ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistäviä koulutuksia, joiden tavoitteena on tuottaa osaamista sellaisilla asiantuntijuuden aloilla, joilla ei ole markkinaehtoisesti toteutettua koulutustarjontaa.

Erikoistumiskoulutusten yhteisistä tavoitteista ja vähimmäislaajuudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Erikoistumiskoulutuksena ei järjestetä koulutusta, jota yliopisto järjestää 5 §:n 2 momentin mukaisena liiketoimintana.

Erikoistumiskoulutuksena voidaan järjestää vain koulutus, jonka perusteista on sovittu yliopistojen keskinäisessä yhteistyössä. Sopimusmenettelyn aikana on tehtävä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän edustajien kanssa. Erikoistumiskoulutuksesta sopimisesta, sopimuksen sisällöstä ja koulutuksen järjestämisestä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Erikoistumiskoulutuksia koskevista sopimuksista pidetään julkista luetteloa. Julkisesta luettelosta ja siihen merkittävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 8 a §, sellaisena kuin se on laissa 563/2016,
sekä
lisätään lakiin uusi 8 b § ja 24 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 luku

Ammattikorkeakoulun toimilupa ja toimiehdot

8 a §

Opetusyhteistyö

Ammattikorkeakoulu voi järjestää kielten ja viestinnän opetuksensa yhteistyössä toisen korkeakoulun kanssa tai hankkia sen toiselta korkeakoululta. Ammattikorkeakoulun ei tarvitse koulutusvastuunsa toteuttamiseksi järjestää omaa opetusta näiltä osin.

Ammattikorkeakoulu voi järjestää myös muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua opetusta yhteistyössä toisen korkeakoulun kanssa tai hankkia sitä toiselta korkeakoululta. Kun opetus hankitaan sellaiselta suomalaiselta korkeakoululta, joka antaa kyseistä opetusta myös omille opiskelijoilleen, ammattikorkeakoulun ei tarvitse koulutusvastuunsa toteuttamiseksi järjestää omaa opetusta näiltä osin. Ammattikorkeakoulun tulee antaa pääosa koulutusvastuuseensa kuuluvien tutkintojen ja alojen opetuksesta itse.

Opetuksen, joka 1 tai 2 momentin nojalla korvaa ammattikorkeakoulun oman opetuksen, on vastattava tutkinnon myöntävän ammattikorkeakoulun määrittelemiä tavoitteita.

Opiskelijalla, joka osallistuu 1 tai 2 momentin tai yliopistolain (558/2009) 7 a §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti järjestettyyn, korkeakoulun oman opetuksen korvaavaan opetukseen, on rajattu opiskeluoikeus ilman tutkinnonsuorittamisoikeutta opetusta antavassa korkeakoulussa. Osallistuessaan opetukseen rajatun opiskeluoikeutensa perusteella opiskelija on opetusta antavan korkeakoulun hallintovallan alainen.

8 b §

Koulutuksen siirto

Kun ammattikorkeakoulun koulutus lakkautetaan, ammattikorkeakoulu voi sopia toisen ammattikorkeakoulun kanssa opiskelijoiden siirtymisestä suorittamaan samaa tutkintoa kyseisessä ammattikorkeakoulussa. Opiskelijalla on kuitenkin oikeus jäädä kolmen vuoden ajaksi koulutuksen lakkauttamisesta suorittamaan tutkintoa siihen ammattikorkeakouluun, jonka koulutus lakkautetaan, ottaen huomioon 30 §:n 1—5 momentissa säädetty opiskeluoikeuden kesto.

Opiskeluoikeuden siirtymiseen sovelletaan 30 §:n 6 momenttia.

Eduskunnan vastaus EV 172/2017 vp

24 §

Ammattikorkeakoulun hallintokieli

— — — — —
Jokaisella on oikeus omassa asiassaan käyttää suomea tai ruotsia ja saada toimituskirja käyttämällään kielellä.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 8 b §:ää sovelletaan myös koulutukseen, joka on lakkautettu ennen tämän lain voimaantuloa, kuitenkin siten, että pykälässä tarkoitettu kolmen vuoden aika lasketaan tämän lain voimaantulosta.

Laki

yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaannpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yliopistolain muuttamisesta annetun lain voimaantulo

Yliopistolain muuttamisesta annetun lain (/), jäljempänä *muutoslaki*, 1 § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Muutoslain 7 a—7 c § tulevat voimaan päivänä kuuta 20 .

Muutoslain 7 b §:ää sovelletaan myös koulutukseen, joka on lakkautettu ennen lain voimaantuloa, kuitenkin siten, että pykälässä tarkoitettu kolmen vuoden aika lasketaan pykälän voimaantulosta.

2 §

Tampereen yliopiston perustaminen

Yliopistolain (558/2009) 1 §:n 2 momentin 6 ja 14 kohdassa mainittujen Tampereen yliopiston ja Tampereen teknillisenä yliopistona toimivan TTY-säätiön (*yhdistyvät yliopistot*) toiminta, henkilöstö ja opiskelijat siirtyvät muutoslain 1 §:n tullessa voimaan *Tampereen yliopistona* toimivaan Tampereen korkeakoulusäätiöön (*uusi yliopisto*).

Henkilöstön siirtymiseen yhdistyvistä yliopistoista uuteen yliopistoon sovelletaan, mitä työso-
pimuslaissa (55/2001) säädetään liikkeen luovutuksesta.

Eduskunnan vastaus EV 172/2017 vp

3 §

Yliopiston järjestäytyminen

Yhdistyvien yliopistojen hallitukset valitsevat uuden yliopiston siirtymäkauden hallituksen siten, että se voi aloittaa toimintansa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2018.

Uuden yliopiston siirtymäkauden hallitus valitsee yliopiston ensimmäisen rehtorin.

Uuden yliopiston siirtymäkauden hallitus päättää yliopiston ensimmäisen monijäsenisen hallintoelimen jäsenten määrästä noudattaen, mitä yliopistolain 26 §:n 2 momentissa säädetään. Uusi monijäseninen hallintoelin on valittava siten, että se voi aloittaa toimintansa viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2018.

Monijäseninen hallintoelin valitsee uuden yliopiston ensimmäisen hallituksen.

Uuden yliopiston toimielinten ja yhdistyvien yliopistojen tulee yhdessä järjestää uuden yliopiston hallinto ja muut palvelut sekä päätöksenteko niin, että yliopisto voi aloittaa toimintansa muutoslain 1 §:n tullessa voimaan. Uuden yliopiston toimielimet voivat tehdä päätöksiä, sitoumuksia ja oikeustoimia perustettavan yliopiston lukuun.

4 §

Varallisuuden siirtyminen

Tampereen yliopiston varallisuus siirtyy kokonaisuudessaan uuden yliopiston omistukseen muutoslain 1 §:n tullessa voimaan. TTY-säätiön varallisuus siirtyy uudelle yliopistolle TTY-säätiön säätiölain (487/2015) mukaisella sulautumisella 1 päivänä tammikuuta 2019. Tampereen yliopiston koko peruspääoma sekä TTY-säätiön perustamiskirjan mukainen peruspääoma ja valtion säätiön peruspääomaan sijoittamat erät siirtyvät Tampereen korkeakoulusäätiön peruspääomaksi.

Uuden yliopiston purkautuessa tai tullessa lakkautetuksi luovutetaan valtion yhdistyvien yliopistojen pääomaan lahjoittamat erät käyttämättömine tuottoineen takaisin valtiolle käytettäväksi eduskunnan päättämällä tavalla. TTY-säätiön muut perustajat päättävät TTY-säätiöön lahjoittamansa pääoman luovuttamisesta edelleen säätiön tarkoitukseen läheisesti liittyvään tarkoitukseen.

5 §

Yhdistyvien yliopistojen oikeuksien ja velvollisuuksien siirtyminen

Yhdistyvien yliopistojen saatavat ja muut oikeudet siirtyvät uudelle yliopistolle muutoslain 1 §:n tullessa voimaan.

Uusi yliopisto vastaa muutoslain 1 §:n tultua voimaan yhdistyvien yliopistojen sopimusvelvoitteista ja muista sitoumuksista sekä lakisääteisistä velvollisuuksista ja vastuista.

Eduskunnan vastaus EV 172/2017 vp

6 §

Vireillä olevien asioiden siirtyminen

Yhdistyvissä yliopistoissa vireillä olevat asiat siirtyvät uuden yliopiston käsiteltäviksi muutoslain 1 §:n tullessa voimaan. Uusi yliopisto edustaa ja toimii asianosaisena oikeudenkäyneissä, joissa yhdistyvä yliopisto on ollut asianosaisena.

7 §

Yhdistyvien yliopistojen tilinpäätökset

Uuden yliopiston hallitus laatii yhdistyvien yliopistojen tilinpäätökset.

Uuden yliopiston tilintarkastajat toimittavat yhdistyvien yliopistojen tilintarkastukset ja antavat tilintarkastuskertomukset siten kuin yliopistolain 64 §:ssä ja säätiölaissa säädetään.

8 §

Uuden yliopiston ylioppilaskunnan järjestäytyminen

Yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat (*yhdistyvät ylioppilaskunnat*) yhdistyvät uuden yliopiston ylioppilaskunnaksi muutoslain 1 §:n tullessa voimaan.

Yhdistyvien ylioppilaskuntien on järjestettävä uuden yliopiston ylioppilaskunnan edustajiston vaali viimeistään syyskuussa 2018. Mikäli ylioppilaskunnat eivät ole muuta sopineet, ensimmäisen edustajiston koko on 49 henkeä sekä tarvittava määrä varaedustajia. Edustajisto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia.

Mikäli ylioppilaskunnat eivät ole muuta sopineet, vaalien keskusvaalilautakunta muodostuu yhdistyvien ylioppilaskuntien hallitusten puheenjohtajista, edustajistojen puheenjohtajista sekä pääsihteereistä. Keskusvaalilautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja kutsuu lautakunnalle sihteerin. Keskusvaalilautakunta vahvistaa vaalijärjestyksen.

Uuden yliopiston ylioppilaskunnan edustajiston vaali on suhteellinen ja salainen. Vaalissa ei ole vaalipiirejä. Vaalissa on äänioikeus yhdistyvien yliopistojen läsnä oleviksi opiskelijoiksi ilmoittautuneilla ylioppilaskunnan jäsenillä. Jokaisella äänioikeutetulla on vaalissa yksi ääni.

Yhdistyvien yliopistojen rehtorit yhdessä vahvistavat uuden yliopiston ylioppilaskunnan säännöt. Jos kuitenkin uudelle yliopistolle on valittu rehtori, hän vahvistaa mainitut säännöt.

Uuden yliopiston ylioppilaskunnan edustajisto ja sen valitsevat toimielimet tekevät uuden yliopiston ylioppilaskuntaa koskevat ja uuteen yliopistoon liittyvät ylioppilaskunnan päätökset. Yhdistyvät ylioppilaskunnat ovat velvollisia tarjoamaan uuden yliopiston ylioppilaskunnalle hallinto- ja muita palveluja, jotta uuden yliopiston ylioppilaskunta voi aloittaa täysimääräisen toimintansa muutoslain 1 §:n tullessa voimaan.

Eduskunnan vastaus EV 172/2017 vp

9 §

Ylioppilaskuntien toiminnan siirtyminen

Yhdistyvien ylioppilaskuntien toiminta, jäsenet ja henkilöstö siirtyvät yhdistyvistä ylioppilaskunnista uuden yliopiston ylioppilaskuntaan muutoslain 1 §:n tullessa voimaan. Henkilöstön siirtymiseen sovelletaan, mitä työsopimuslaissa säädetään liikkeen luovutuksesta.

Yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus, saatavat ja muut oikeudet siirtyvät uuden yliopiston ylioppilaskunnalle muutoslain 1 §:n tullessa voimaan. Uuden yliopiston ylioppilaskunta vastaa muutoslain 1 §:n tultua voimaan yhdistyvien ylioppilaskuntien sopimusvelvoitteista ja muista sitoumuksista sekä lakisääteisistä velvollisuuksista ja vastuista.

10 §

Yliopistojen ja ylioppilaskuntien yhdistymiseen liittyvistä tulo- ja varainsiirtoveroista vapauttaminen

Yhdistyvien yliopistojen ja yhdistyvien ylioppilaskuntien ei katsota purkautuvan tuloverotuksessa. Varat ja velat siirtyvät samanarvoisina toimintaa jatkavalle uudelle yliopistolle ja sen ylioppilaskunnalle.

Toimintansa lopettavien yhdistyvien yliopistojen ja ylioppilaskuntien verotuksessa poistamatta olevat hankintamenot ja muut vähennyskelpoiset menot vähennetään toimintaa jatkavan uuden yliopiston ja sen ylioppilaskunnan verotuksessa samalla tavalla kuin ne olisi vähennetty toimintansa lopettaneen yliopiston tai ylioppilaskunnan verotuksessa.

Uusi yliopisto tai sen ylioppilaskunta eivät ole velvollisia maksamaan varainsiirtoveroa yliopistojen tai ylioppilaskuntien yhdistymisessä tapahtuvasta varojen siirrosta.

11 §

Viittaukset Tampereen yliopistoon ja Tampereen teknilliseen yliopistoon

Muun lainsäädännön viittaukset Tampereen yliopistoon ja Tampereen teknilliseen yliopistoon katsotaan viittauksiksi uuteen yliopistoon.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 11 § tulee kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 172/2017 vp

Helsingissä 12.12.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri